

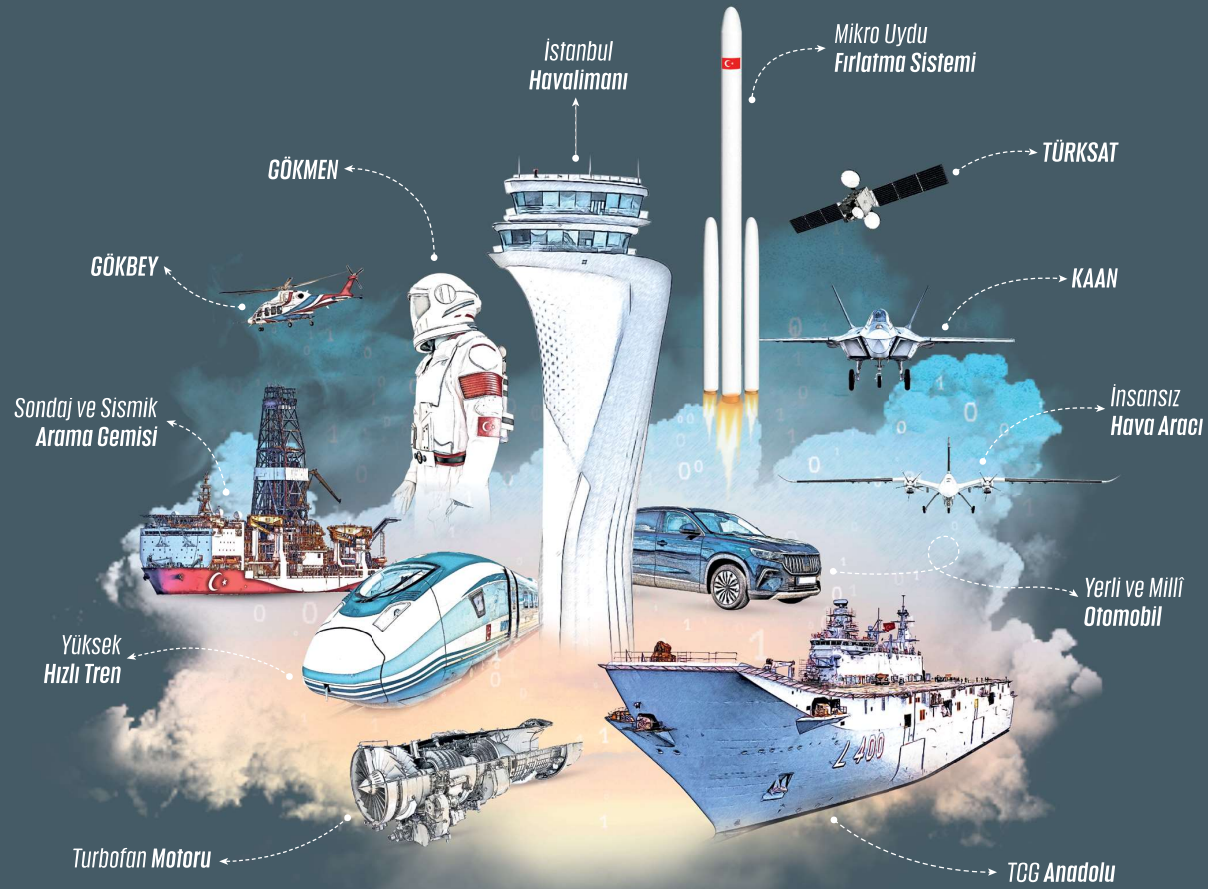
Bu kitaba sığmayan
daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

Karekodu okut, bu kitapla
ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz

**BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.**

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin
İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ORTAÖĞRETİM

ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

Hazırlık Sınıfı

DESTEKLEME ETKİNLİKLERİ

ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

HAZIRLIK SINIFI

DESTEKLEME ETKİNLİKLERİ

ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI

YAZARLAR

İsmail BEKTAŞOĞLU
Mustafa HACIOSMANOĞLU
Osman ŞEN

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI: 10337
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ: 3558

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Halil İbrahim TOPÇU

YAYIN KOORDİNATÖRÜ
Dr. Bilgen KERKEZ

EDİTÖR
Dr. Öğr. Üyesi Arife Ece EVİRGEN

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UZMANI
Samet EKER

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI
Vedat UZUNER

REHBERLİK UZMANI
Dr. Şükrü ÖZER

GÖRSEL TASARIMCILAR
Cansu BEŞGEN
Esra ÇALHAN
İnci YILMAZ ŞİMŞEK

ISBN 978-975-11-9080-2

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Başkanlığının 18.07.2025 tarih ve 136749272 sayılı yazısı ile yardımcı kaynak olarak kabul edilmiştir.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

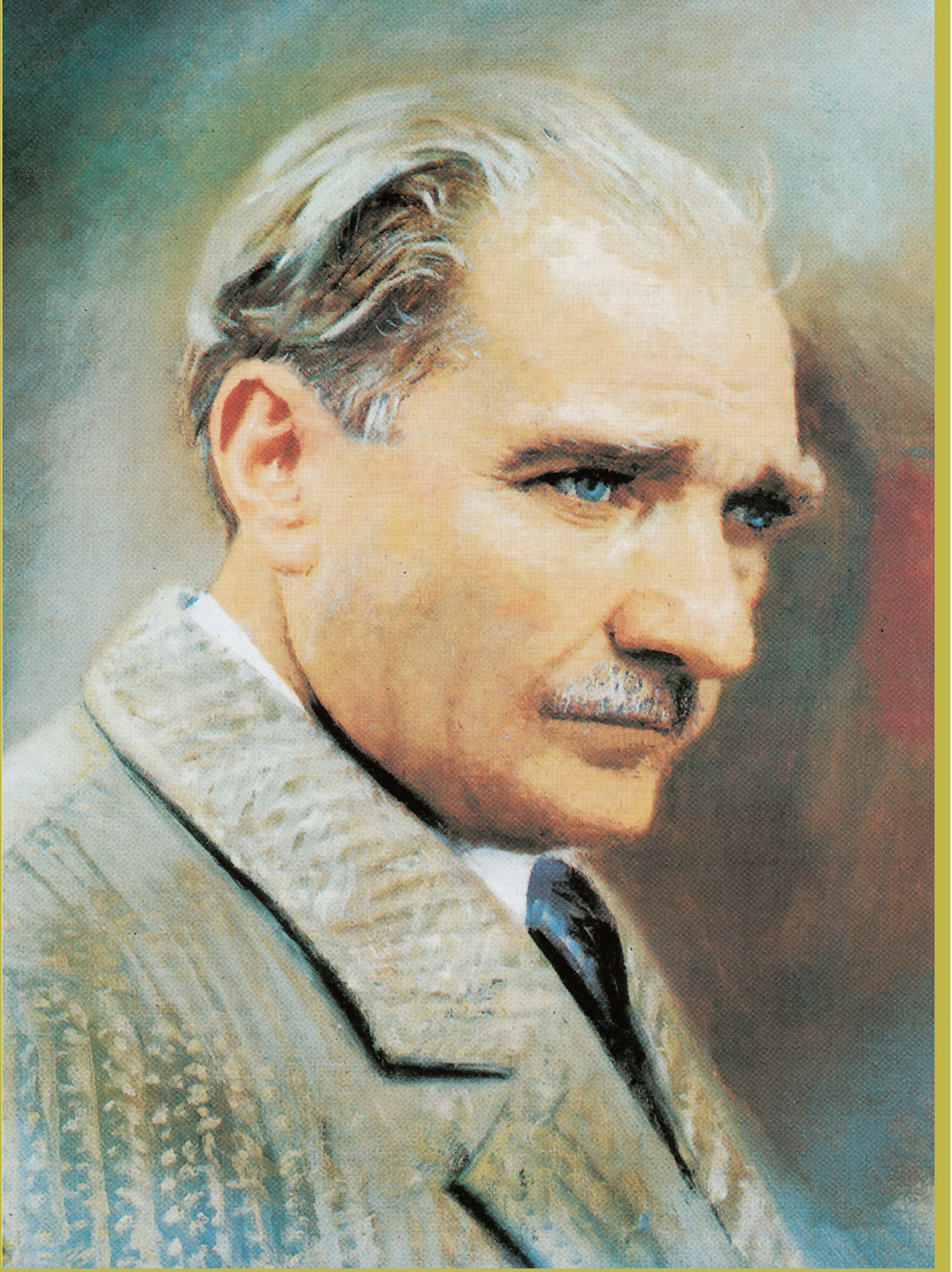
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaîf bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

SUNUŞ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, farklılaştırılmış öğretimi esas alan bir yaklaşımı benimsemektedir. Bu kapsamda hazırlanmış öğretim programlarında bu yaklaşım doğrultusunda “Farklılaştırma” başlığı altında “Zenginleştirme” ve “Destekleme” bölümlerine birer strateji olarak yer verilmiştir. Farklılaştırılmış öğretimin destekleme boyutu, öğrenme sürecinde daha fazla zamana ve tekrar yapmaya ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamında gerekli düzenlemeleri içermektedir. Bu durum, öğrencilerin akademik yeterliliklerinin düşük olduğu anlamına gelmemektedir. Aksine bu öğrenciler derin düşünme ve problem çözme yeteneklerine sahip olabilirler. Burada kritik olan öğrencilerin kendi hızlarında ilerleyebilmeleri için gerekli zaman ve desteğin sunulmasıdır. Öğrenme ortamlarını ve ders içeriklerini her öğrencinin kendi hızında ilerlemesine olanak tanıyacak şekilde tasarlamak, öğrencilerin güçlü yönlerini ortaya çıkarmalarına yardımcı olacaktır.

Destekleme sürecinde öğretim programının amacı; temel bilgi ve kavramları öğrencilere anlaşılır ve etkileşimli bir biçimde sunmak, öğrenme sürecini aşamalı olarak inşa ederek öğrenci odaklı hâle getirmek, ürün aşamasında ise öğrencilerin farklı yöntemlerle öğrendiklerini ifade etmelerine olanak tanımaktır. Ayrıca dikkat dağıtıcı unsurları en aza indirerek teknolojiyi öğrenme ortamı ile bütünleştirmek de hedeflenmektedir. Destekleme yaklaşımı; öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına ve öğrenme hızlarına uygun olarak içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamını destekleyerek her öğrencinin öğrenme sürecinden en iyi şekilde faydalanmasını hedefler. Burada amaç, farklı tarzlarda ve hızda öğrenen öğrencilerin öğrenme eksikliklerinin oluşması ihtimalini öğrenme sürecinin en başında ortadan kaldırmak ve tüm öğrencilerin hedeflenen öğrenme çıktılarına farklı öğrenme yöntemleriyle de olsa ulaşmalarını sağlamaktır.

Farklılaştırma kapsamında hazırlanan “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Destekleme Etkinlikleri Öğretmen Kılavuz Kitabı” disiplin içi ilişkilendirmelere ek olarak disiplinler arası ilişkilendirmeler ve gerçek yaşam uygulamaları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Tasarlanan etkinlikler, öğrenme süreçlerini planlamak üzere örnek teşkil edebilecek nitelikte olup; öğrenci ilgi, ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda belirli kısımları seçilerek ve öğrenci seviyesi göz önünde bulundurularak içerik ve verilen süre bağlamında değiştirilerek kullanılabilir. Kılavuzda sunulan etkinlikler, genişletilmiş ve derinlemesine bir öğrenme deneyimi sağlamak amacıyla çeşitli öğretim yöntemleriyle zenginleştirilmiştir. Etkinlikler, görsel materyallerle desteklenmiş ve birden fazla duyuya hitap edecek şekilde tasarlanmıştır. Bu yöntemler, öğrencilerin ilgisini çekmek ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığını artırmak amacıyla kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerin aktif katılımını sağlamak ve öğrenme süreçlerini daha etkili hâle getirmek için özel olarak geliştirilmiştir.

Bu etkinlik kılavuzu, öğretmenler için bir etkinlik havuzu oluşturacak nitelikte tasarlanmıştır. Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre hazırlanmış etkinliklerle onların potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarını ve anlamlı ürünler ortaya koymalarını desteklemektedir. Kılavuzdaki içerikler, desteklenmeye ihtiyacı olan öğrenciler için uygun stratejilerin benimsenmesine ve uygulanmasına imkân sağlarken onların güçlü yönlerini ortaya çıkarmayı da hedeflemektedir.

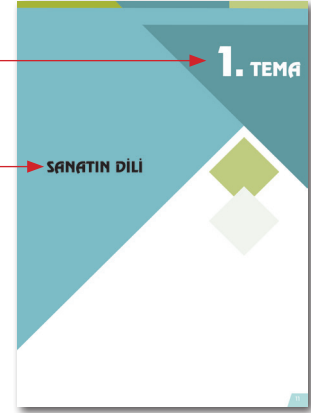

Kitabın Tanıtımı

Kitap temalardan oluşmaktadır. Her tema başında tema kapak sayfası yer almaktadır. Tema kapaklarında o temanın adı ve numarası bulunmaktadır.

Tema numarası

Tema adı

ETKİNLİK ADI	ŞİİRLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR
--------------	-------------------------------

Uygulamanın grupça ya da bireysel yapıldığını gösterir.

ETKİNLİĞİN AMACI	Şiir dilinin günlük dilden farklı özelliklere sahip olduğunu fark edebilme Şiir türüne özgü genel özellikleri açıklayabilme
------------------	--

Uygulama sonunda öğrencinin hangi beceriyi kazanacağını gösterir.

DESTEKLEME UYGULAMASI	Öğrencilere imge ve örtük iletilerin daha az yer aldığı, anlamın daha açık verildiği, ahenk unsurlarının ön planda olduğu bir şiir verilip şiirle ilgili temel kavramların yer aldığı çalışma yaptırılabilir.
-----------------------	---

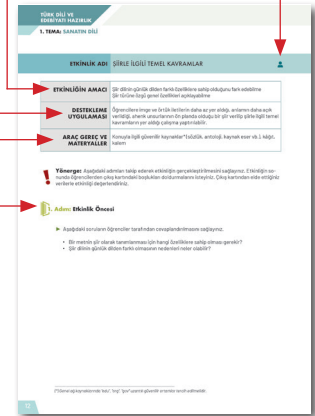
Programın destekleme bölümünde verilen uygulamanın kapsamını gösterir.

ARAÇ GEREÇ VE MATERYALLER	Konuyla ilgili güvenilir kaynaklar*(sözlük, antoloji, kaynak eser vb.), kâğıt, kalem
---------------------------	--

Uygulama için kullanılacak araç gereç ve materyalleri gösterir.

1. Adım: Etkinlik Öncesi

Etkinliklerin adım adım uygulanacak şekilde bölümlere ayrıldığını gösterir.

3. Adım: Değerlendirme

Etkinliğin öğretmen ve/veya öğrencinin kendi tarafından değerlendirileceği ölçme ve değerlendirme araçlarına yer verilen değerlendirme adımı gösterir.

1. TEMA: SÖNÜMÜZ 2023

Adım: Değerlendirme

Öğrencinin puanlama sürecinde değerlendirilen hermetre değerlendirme puanı hermetre puanıdır.

Ölçme Kartı

3. Nereye Gönderilecek veya Gönderilecek Oluyor?

2. Ben Gönderilecek miyim veya başka bir kişiye gönderilecek miyim?

1. Puanlar Gönderilecek mi?

Ölçme kartında elde edilmiş verileri değerlendirme puanı hermetre puanı olarak değerlendirilir.

SEMBOLLERİN AÇIKLAMASI

Bireysel etkinlik

Aşağıdaki Analitik Dereceli Puanlama Anahtarından "Deneme Yazma" etkinliği sonunda öğrenci tarafından oluşturulan ürünün değerlendirilmesi için hazırlanmıştır. Bu anahtar, dikkat edilmesi gereken ölçütler konusunda öğrencilere yol gösterici olacaktır. Öğrencinin belirtilen ölçütlere ilişkin başarı düzeyini tablodaki açıklamalardan hareketle puanlayınız.

Etkinliğin sonunda öğrenci tarafından oluşturulan ürünün değerlendirileceği analitik dereceli puanlama anahtarını gösterir.

İLKOKUL 4. SINIF

3. TEMA: SÖNÜMÜZ 2023

ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Ölçütler	Puanlar			Toplam Puan
	(Okuldan İç)	(Okuldan Dış)	(Okuldan Dış)	
Konu Bilgisi	Bilgiyi doğru şekilde kullanır.	Bilgiyi doğru şekilde kullanır.	Bilgiyi doğru şekilde kullanır.	
Deneme Planı	Planı doğru şekilde kullanır.	Planı doğru şekilde kullanır.	Planı doğru şekilde kullanır.	
Deneme Yazma	Deneme yazma sürecinde doğru şekilde kullanır.	Deneme yazma sürecinde doğru şekilde kullanır.	Deneme yazma sürecinde doğru şekilde kullanır.	
Ölçme ve Değerlendirme	Ölçme ve değerlendirme sürecinde doğru şekilde kullanır.	Ölçme ve değerlendirme sürecinde doğru şekilde kullanır.	Ölçme ve değerlendirme sürecinde doğru şekilde kullanır.	
Metin Türü	Metin türü doğru şekilde kullanır.	Metin türü doğru şekilde kullanır.	Metin türü doğru şekilde kullanır.	

Değerlendirme Sistemi

Hermetre Analitik Dereceli Puanlama Anahtarından "Deneme Yazma" etkinliği sonunda öğrenci tarafından oluşturulan ürünün değerlendirilmesi için hazırlanmıştır. Bu anahtar, dikkat edilmesi gereken ölçütler konusunda öğrencilere yol gösterici olacaktır. Öğrencinin belirtilen ölçütlere ilişkin başarı düzeyini tablodaki açıklamalardan hareketle puanlayınız.

Ölçme kartında elde edilmiş verileri değerlendirme puanı hermetre puanı olarak değerlendirilir.

Kitap genelinde kullanılan tüm karekodlar, akıllı cihazlarla okutularak ya da kitabın dijital kopyalarında karekod üzerine tıklanarak açılabilir.

Görsel kaynağına bu karekodla ulaşabilirsiniz.

İçindekiler

1. TEMA	SANATIN DİLİ	11
	Şiirle İlgili Temel Kavramlar	12

2. TEMA	SÖZÜN PEŞİNDE	17
	Gezi Yazısı, Tiyatro ve Şiirin Temel Unsurları	18

3. TEMA	OKURUN DÜNYASI	25
	Hikâye Haritası	26
	Deneme Yazma	31

4. TEMA	SÖZÜN EBRUSU	35
	Söz Varlığı Unsurları	36

Kaynakça	40
Görsel Kaynakçası Karekodu	40
Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile	
Kara ve Deniz Komşuları Haritası	41
Türk Dünyası Haritası	42

Kitabın dijital kopyalarında “İçindekiler” sayfasındaki başlıklar üzerine tıklayarak ilgili sayfalara ulaşabilirsiniz.

1. TEMA

SANATIN DİLİ

ETKİNLİK ADI ŞİİRLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

ETKİNLİĞİN AMACI	Şiir dilinin günlük dilden farklı özelliklere sahip olduğunu fark edebilme Şiir türüne özgü genel özellikleri açıklayabilme
DESTEKLEME UYGULAMASI	Öğrencilere imge ve örtük iletilerin daha az yer aldığı, anlamın daha açık verildiği, ahenk unsurlarının ön planda olduğu bir şiir verilip şiirle ilgili temel kavramların yer aldığı çalışma yaptırılabilir.
ARAÇ GEREÇ VE MATERYALLER	Konuyla ilgili güvenilir kaynaklar* (sözlük, antoloji, kaynak eser vb.), kâğıt, kalem

Yönerge: Aşağıdaki adımları takip ederek etkinliğin gerçekleştirilmesini sağlayınız. Etkinliğin sonunda öğrencilerden çıkış kartındaki boşlukları doldurmalarını isteyiniz. Çıkış kartından elde ettiğiniz verilerle etkinliği değerlendiriniz.

1. Adım: Etkinlik Öncesi

► Aşağıdaki soruların öğrenciler tarafından cevaplandırılmasını sağlayınız.

- Bir metnin şiir olarak tanımlanması için hangi özelliklere sahip olması gerekir?
- Şiir dilinin günlük dilden farklı olmasının nedenleri neler olabilir?

(*) Genel ağ kaynaklarında "edu" ve "gov" uzantılı güvenilir ortamlar tercih edilmelidir.

1. TEMA: SANATIN DİLİ

2. Adım: Etkinlik Aşaması

- Öğrencilerden aşağıdaki kavramları tablodaki ilgili alanlara yazmasını isteyiniz.

ölçü	kafiye düzeni	tema	redif	konu
asonans	nazım birimi	aliterasyon	kelime tekrarı	kafiye

İçerik	Yapı	Ahenk

- Öğrencilerden aşağıdaki "Gönlüm" adlı şiiri okumalarını ve şiirden hareketle çalışma yaprağındaki ilgili boşlukları doldurmalarını isteyiniz.**

Gönlüm

Benim gönlüm bir kelebek,
Dolaşıyor çiçek çiçek.
Tükenecek ömrü böyle
Çırpınarak, titreyerek

Ne şerefli bir adı var,
Ne bir büyük maksadı var.
Her gün biraz zedelenen
İki ipek kanadı var!

Sabırlıdır, gözü toktur,
Zavallının derdi çoktur.
Yorulunca konacağı
Bir yuvası bile yoktur.

Her şey ona karşı durur:
Güneş yakar, kış dondurur.
Bazı tutar kanadından
Bir fırtına yere vurur.

Benim gönlüm bir kelebek
Dolaşıyor titreyerek,
Zavallının bir baharlık
Ömrü böyle tükenecek!

Orhan Seyfi Orhon, *Türk Şiiri Antolojisi*

(**) Etkinlikler için belirlenen metinler tavsiye niteliğindedir. Öğrencinin öğrenme ihtiyacına göre farklı metinler seçilebilir. Ancak metinler TYMM Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'ndaki "Türk Dili ve Edebiyatı Dersinde Metinlerin Seçimine İlişkin Açıklamalar" bölümüne uygun olmalıdır.

1. TEMA: SANATIN DİLİ

Çalışma Yaprağı

İçerik	
Konu:	Tema:
Yapı	
Ölçü:	Nazım Birimi:
Ahenk	
Kafiye Çeşitleri	
Redifler	
Kafiye Düzeni	

1. TEMA: SANATIN DİLİ**3. Adım: Değerlendirme**

- Öğrencilerin çalışma sürecinde öğrendiklerinden hareketle aşağıdaki çıkış kartını doldurmalarını sağlayınız.

Çıkış Kartı

3 Yaz: Çalışmada öğrendiğiniz veya önemli bulduğunuz üç bilgiyi yazınız.

2 Sor: Çalışmayla ilgili merak ettiğiniz veya daha fazla bilgi almak istediğiniz hususlarla ilgili iki soru yazınız.

1 Paylaş: Çalışmayla ilgili bir görüşünüzü paylaşınız.

- Çıkış kartından elde ettiğiniz verileri etkinliği gerçekleştiren her bir öğrenciye dönüt vererek değerlendiriniz.

2. TEMA

SÖZÜN PEŞİNDE

2. TEMA: SÖZÜN PEŞİNDE

ETKİNLİK ADI GEZİ YAZISI, TİYATRO VE ŞİİRİN TEMEL UNSURLARI

ETKİNLİĞİN AMACI	Duygu, düşünce ve hayal dünyasının etkili ve güzel bir biçimde ifade edilebilmesi için sözün bir araç olarak nasıl kullanıldığını fark edebilme
DESTEKLEME UYGULAMASI	Öğrenme sürecinde öğrencilere bir gezi yazısı, şiir ya da tiyatro eseri değerlendirilirken hangi temel unsurların göz önünde bulundurulması gerektiğine ilişkin infografik metinler, dijital araçlar, çalışma yaprağı vb. önerilebilir. Ardından öğrencilerin gezi yazısı ile ilgili bir programı veya bir tiyatro oyununu izlemeleri sağlanabilir.
ARAÇ GEREÇ VE MATERYALLER	Konuyla ilgili güvenilir kaynaklar (sözlük, antoloji, kaynak eser vb.), kâğıt, kalem

Yönerge: Aşağıdaki adımları takip ederek etkinliğin gerçekleştirilmesini sağlayınız. Etkinliğin sonunda öğrencilerden çıkış kartındaki boşlukları doldurmalarını isteyiniz. Çıkış kartından elde ettiğiniz verilerle etkinliği değerlendiriniz.

1. Adım: Etkinlik Öncesi

- Aşağıdaki soruların öğrenciler tarafından cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Edebî metinde duygu, düşünce ve hayallerin etkili ve güzel bir biçimde ifade edilebilmesi için nelere dikkat edilmelidir?
- Yapı unsurları bir edebî metnin etkileyiciliğine nasıl katkı sağlayabilir? Açıklayınız.

2. TEMA: SÖZÜN PEŞİNDE

2. Adım: Etkinlik Aşaması

- Öğrencilerin aşağıdaki gezi yazısını okumasını ve tabloda yer alan temel unsurlar çerçevesinde değerlendirmesini sağlayınız.

Mavi Anadolu

Otobüsümüz Çanakkale Vilayet binasının önünde beklemekte. Grubumuzdan iki profesör, valiye kart bırakmağa gittiler. Otobüste otuz kişiyiz. Hep sabırsızlanıyoruz. Profesörlerden biri gülerek:

– Sabır, çocuklar, sabır! diye sesleniyor.

Akha ordusu Troya'yı almak için on yıl bekledi de siz on dakika bile bekleyemiyorsunuz. Gerçekten de kabımıza sığamıyoruz. Troya'ya gideceğiz, Homeros'un ölmez destanlarında anlatıp bitiremediği "Kutsal İlyon"a. Öylesine heyecanlıyım ki, yanıma yiyecek almağı unutmışum. Ama içim tok, yıllarca kafamı besleyen, gönlümü doyuran Homeros'un şiri ile doluyum. Troya'yı görmek nihayet bana da nasip oluyor.

Cumhuriyet meydanından hareket ediyoruz. Rüzgâr yüzümüze vuruyor. Serin bir Boğaz rüzgârı, ama bizim İstanbul rüzgârları gibi döneke ve şaşırtıcı değil. Çanakkale'nin rüzgârında bile bir ağırbaşlılık var. Gelibolu'da yatan yüz binlerce kahramanın anılarını kıyidan kıyıya taşıyor sanki! Yol kıyı boyunca uzanıyor: Gelibolu yarımadası, Kumkale, Seddülbahir gözümüzün önünde. Önümüz, arkamız, çevremiz tarih. Efsane ve tarihle yoğurulmuş bir toprağa basıyoruz.

Hem garip değil mi, buranın çağdaş tarihi dört bin yıl önceki macerasına çok benziyor. Yunanistan'dan yüzlerce kral, gemileri, askerleri, silahları ile gelip Troya kapılarına dayanmışlar, on yıl çarpışmışlar, savaşmışlar da, düşürememişler Priamos'un kalesini. Dört bin yıl kadar sonra İngilizler, Fransızlar koca orduları ve donanmalarıyla gene dayanmışlar Boğazlara, vurmuşlar, öldürmüşler, ama alamamışlar Türk toprağını. Hektor, Mustafa Kemal, Troya, Conkbayırı ... isimler birbirine karışıyor kafamda. Kahramanlar toprağı imiş burası.

(...)

Azra Erhat, *Mavi Anadolu*
(Metin, aslına sadık kalınarak kısaltılmıştır.)

Temel Unsurlar	
Ana Düşünce	
Konu	
Dil ve Anlatım	

2. TEMA: SÖZÜN PEŞİNDE

- Öğrencilerin aşağıdaki tiyatro metnini okumasını ve tabloda yer alan temel unsurlar çerçevesinde değerlendirmesini sağlayınız.

Tohum

ÜÇÜNCÜ PERDE Dördüncü Sahne

(Yolcu ve birinci ağa ayağa kalkarlar, hancı lambayı masaya bırakır. Ferhat Bey bir iskemleye oturur. Yolcu ve birinci ağa da otururlar. Hancı ayakta.)

HANCI – (Ferhat Bey’e) Yatmak ister misin? Yatağın hazır!

FERHAT BEY – Uykum yok. Biraz daha oturacağım.

HANCI – Vakit çok geç!

FERHAT BEY – Siz yatın! (Birinci ağaya) Ağam, yorulmuşsundur. Baba göstereyim yatacağın yeri. (Hancıya) Son günlerde sen de uykusuz kaldın. Bana bakma! Git, yat!

HANCI – Benim yapılacak işlerim var. Demin büyük odadaki denklere hazırlıyordum.

Buraya bir kahve pişirmeye geldim. Şimdi gideceğim. (Birinci ağaya) Haydi gidelim!

(Birinci ağa ayağa kalkar. Hancı ocaktaki mumu alır.)

FERHAT BEY – (Yolcuya) Ya siz?

YOLCU – Sizi rahatsız etmezsem biraz daha oturmam istiyorum. (Hancı elinde mum, Ferhat Bey’e bakar. Yolcuya cevap vermediğini görünce birinci ağanın arkasından sol taraftaki kapıya yürür, çıkarlar.)

FERHAT BEY – Maraş sizi yolunuzdan alıkoydu. Kim bilir İstanbul’daki evinize ne kadar hasret çekiyorsunuz?

YOLCU – Şimdilik Maraş’tan başka hiçbir yeri düşünmüyorum. Kendimi buraya o kadar kaptırdım ki bir an için bu çerçevenin dışında alaka bulamaz oldum.

FERHAT BEY – Maraş, size bir an için bütün alakalarınızı unutturabildiyse ne mutlu!

Fakat artık o an da geçti. Boğuşma, kızgınlığını kaybetti. Artık bizi anladıklarını sanıyoruz.

Bugün yarın çekilmelerini bekliyoruz. Yolunuza devam edebilirsiniz.

YOLCU – Evet, bugünlerde yola çıkmalıyım. Fakat bilmem, içimde tuhaf bir his var.

Henüz buraların cazibesi bende devam ediyor.

.....

Necip Fazıl Kısakürek, *Tohum*
(Metin, aslına sadık kalınarak kısaltılmıştır.)

Temel Unsurlar

Tema

Konu

Yapı (Mekân, Zaman,
Çatışma, Kişiler,
Dramatik Örgü)

Dil ve Anlatım

2. TEMA: SÖZÜN PEŞİNDE

- Öğrencilerin aşağıdaki şiiri okumasını ve tabloda yer alan temel unsurlar çerçevesinde değerlendirmesini sağlayınız.

Akşam Şiiri

Birden hatırlarsın,
O da seni – birden bazan:
Nerde, ne yapar şimdi
Parlar bir özlem anılar arasından.

Bu akşam ne garip sözcük
Sanki ilk duydum, yadırgıyorum:
Akşam. Bilmem bulur muyum
Yollara baksam?

Söner yangın birazdan
Yatışır özlem.
Bir gün karşılaşırsınız
Bir gün, bir yarım akşam.

Behçet Necatigil, *Türk Şiiri Antolojisi*

Temel Unsurlar	
Tema	
Konu	
Yapı (Ölçü, Nazım Birimi)	
Ahenk (Kafiye, Redif, Kelime Tekrarı, Aliterasyon, Asonans)	
Dil ve Anlatım	

- Öğrencilerden bir gezi belgeselini veya bir tiyatro oyununu izlemelerini ve ardından izlenimlerini sözlü olarak ifade etmelerini isteyiniz.

2. TEMA: SÖZÜN PEŞİNDE

3. Adım: Değerlendirme

- Öğrencilerin çalışma sürecinde öğrendiklerinden hareketle aşağıdaki çıkış kartını doldurmalarını sağlayınız.

Çıkış Kartı

3 Yaz: Gezi yazısı, tiyatro ve şiir türleriyle ilgili öğrendiğiniz veya önemli bulduğunuz üç bilgiyi yazınız.

Gezi yazısı

Tiyatro

Şiir

2. TEMA: SÖZÜN PEŞİNDE

2 Sor: Çalışmayla ilgili merak ettiğiniz veya daha fazla bilgi almak istediğiniz hususlarla ilgili iki soru yazınız.

Gezi yazısı

Tiyatro

Şiir

1 Paylaş: Çalışmayla ilgili bir görüşünüzü paylaşınız.

Gezi yazısı

Tiyatro

Şiir

- Çıkış kartından elde ettiğiniz verileri etkinliği gerçekleştiren her bir öğrenciye dönüt vererek değerlendiriniz.

3. TEMA

OKURUN DÜNYASI

3. TEMA: OKURUN DÜNYASI

1. ETKİNLİK ADI HİKÂYE HARİTASI

ETKİNLİĞİN AMACI	Edebî eserlerdeki duygu ve iletileri anlamlandırabilme
DESTEKLEME UYGULAMASI	Öğrencilerden ön bilgilerine uygun hikâye okumaları ve hikâye haritası oluşturmaları istenebilir.
ARAÇ GEREÇ VE MATERYALLER	Konuyla ilgili güvenilir kaynaklar (sözlük, antoloji, kaynak eser vb.), kâğıt, kalem

Yönerge: Aşağıdaki adımları takip ederek etkinliğin gerçekleştirilmesini sağlayınız. Etkinliğin sonunda öğrencilerden çıkış kartındaki boşlukları doldurmalarını isteyiniz. Çıkış kartından elde ettiğiniz verilerle etkinliği değerlendiriniz.

1. Adım: Etkinlik Öncesi

- Aşağıdaki soruların öğrenciler tarafından cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Bir hikâye yazmak için hangi yapısal unsurlar gereklidir? Açıklayınız.
- Olay örgüsü, kişi, mekân ve zaman unsurları arasındaki ilişki, hikâyenin temasını ve iletisini nasıl etkiler?

3. TEMA: OKURUN DÜNYASI

2. Adım: Etkinlik Aşaması

- Öğrencilerden aşağıdaki hikâye metnini okumasını ve hikâye haritasındaki ilgili boşlukları doldurmalarını isteyiniz.

Kaşağı

Ahırın avlusunda oynarken aşağıdaki gümüş söğütler altında görünmeyen derenin hüznü şırltısını işitirdik. Evimiz, iç çitin büyük kestane ağaçları arkasında kaybolmuş gibiydi. Annem İstanbul'a gittiği için benden bir yaş küçük olan kardeşim Hasan ile artık Dadaruh'un yanından hiç ayrılmıyorduk.

Bu, babamın seyisi, yaşlı bir adamdı. Sabahleyin erkenden ahıra koşuyorduk. En sevdiğimiz şey atlardı. Dadaruh'la birlikte onları suya götürmek, çıplak sırtlarına binmek ne doyulmaz bir zevkti. Hasan korkar, yalnız binemezdi. Dadaruh onu kendi önüne alırdı. Torbalara arpa koymak, yemliklere ot doldurmak, gübreleri kaldırmak eğlenceli bir oyundan daha çok hoşuma gidiyordu. Hele tımar... Bu en zevkli şeydi. Dadaruh eline kaşağıyı alıp işe başladı mı... Tıkı tık... Tıkı tık... Tıpkı saat gibi... Yerimde duramaz:

— Ben de yapacağım, diye tuttururdum.

O vakit Dadaruh beni Tosun'un sırtına koyar, elime kaşağıyı verir:

— Haydi yap, derdi.

Bu demir âleti hayvanın sırtına sürter ama o âhenkli tıkırtıyı çıkaramazdım.

(...)

Ben bir gün yalnız başıma kaldım. Hasan'la Dadaruh dere kenarına inmişlerdi. İçimde bir tımar etmek hırsı uyandı. Kaşağıyı aradım, bulamadım. Ahırın köşesinde Dadaruh'un penceresiz küçük bir odası vardı. Buraya girdim. Rafları aradım. Eyerlerin arasına filan baktım. Yok, yok! Yatağın altında, yeşil tahtadan bir sandık duruyordu. Onu açtım. Az daha sevincimden haykıracaktım. Annemim bir hafta önce İstanbul'dan gönderdiği armağanlar içinden çıkan fakfon kaşağı, pırıl pırıl parlıyordu. Hemen kaptım. Tosun'un yanına koştum. Karnına sürtmek istedim. Rahat durmadı. Dönüp burnuyla bana vurdu. Öteki atlar da durmuyorlardı.

— Galiba acıtıyor, dedim.

Gümüş gibi parlayan bu güzel kaşağının dişlerine baktım. Çok keskin, çok sivriydi. Biraz köreltmek için duvarın taşlarına sürtmeye başladım. Dişleri bozulunca tekrar tecrübe ettim. Gene atların hiçbirisi durmuyordu. Kızdım. Öfkemi sanki kaşağıdan çıkarmak istedim. On adım ilerdeki çeşmeye koştum. Kaşağıyı yalağın taşlarına koydum. Yerden kaldırabildiğim en ağır bir taş bularak üstüne hızlı hızlı indirmeye başladım. İstanbul'dan gelen, ihtimal Dadaruh'un kullanmaya kıyamadığı bu güzel kaşağıyı ezdim, parçaladım. Sonra yalağın içine attım.

3. TEMA: OKURUN DÜNYASI

Babam, her sabah dışarıya giderken bir kere ahıra uğrar, öteye beriye bakardı. Ben o gün gene ahırda yalnızdım. Hasan evde hizmetçimiz Pervin'le kalmıştı. Babam çeşmeye bakarken, yalağın içinde kırılmış kaşağıyı gördü; Dadaruh'a haykırdı:

– Gel buraya!

– ...

– Çıkar bakayım şunu.

Nefesim kesilecekti, bilmem neden, çok korktum. Dadaruh da şaşırdı, kırılmış kaşağı meydana çıkınca, babam bunu kimin yaptığını sordu. Dadaruh;

– Bilmiyorum, dedi.

Babamın gözleri bana döndü, daha bir şey sormadan:

– Hasan, dedim.

– Hasan mı?

– Evet, dün Dadaruh uyurken odaya girdi. Sandıktan aldı. Sonra yalağın taşında ezdi.

(...)

Hasan, Dadaruh'un elinde duran âlete şaşkın baktı! Sonra saçlı başını sallayarak,

– Ben kırmadım, dedi.

– Yalan söyleme diyorum!

– Ben kırmadım.

Babam tekrar:

– Doğru söyle, darılmayacağım. Yalan çok kötüdür, dedi. Hasan inkârda direndi. Babam öfkelen-di. Üzerine yürüdü "Utanmaz yalancı!" diye yüzüne bir tokat indirdi.

(...)

Ertesi sene yazın annem yine İstanbul'a gitti. Biz yalnız kaldık. Hasan'a ahır hâlâ yasaktı. Geceleri yatakta atların ne yaptıklarını, tayların büyüüp büyümediğini bana sorardı. Bir gün birdenbire hastalandı. Kasabaya at gönderdik, doktor geldi. "Kuşpalazı" dedi. Çiftlikteki köylü kadınlar eve üşüştüler. Birtakım tekir kuşlar getiriyorlar, kesip kardeşimin boynuna sarıyorlardı.

(...)

– Geçen seneki. Hani babamın Hasan'a darıldığı... Lafımı tamamlayamadım. Derin hıçkırıklar içinde boğuluyordum. Ağlaya ağlaya Pervin'e anlattım. Şimdi babama söylersen Hasan da duyacak, belki beni bağışlayacaktı.

– Yarın söylersin, dedi.

– Hayır, şimdi gideceğim.

– Şimdi baban uyuyor, yarın sabah söylersin. Hasan da uyuyor. Onu öpersin. Ağlarsın. Hakkını sana helal eder...

– Pekâlâ!

– Haydi şimdi uyu!

– ...

Sabaha kadar yine gözlerimi kapayamadım. Hava henüz ağarırken Pervin'i uyandırdım. Kalktık. Ben içimdeki zehirden azabı boşaltmak için acele ediyordum. Fakat heyhat, zavallı mâsum kardeşim, o gece ölmüştü. Sofada çiftlik imamıyla Dadaruh'u ağlarken gördük. Babamın dışarı çıkmasını bekliyorlardı.

Ömer Seyfettin, *Seçme Hikâyeler*
(Metin, aslına sadık kalınarak kısaltılmıştır.)

3. TEMA: OKURUN DÜNYASI**Hikâye Haritası**

Kişi	Mekân	Zaman

Olay Örgüsü

3. TEMA: OKURUN DÜNYASI

3. Adım: Değerlendirme

- Öğrencilerin çalışma sürecinde öğrendiklerinden hareketle aşağıdaki çıkış kartını doldurmalarını sağlayınız.

Çıkış Kartı

3 Yaz: Okuduğunuz hikâyede ilginç bulduğunuz üç özelliği yazınız.

2 Sor: Çalışmayla ilgili merak ettiğiniz veya daha fazla bilgi almak istediğiniz hususlarla ilgili iki soru yazınız.

1 Paylaş: Okuduğunuz hikâye ile ilgili bir görüşünüzü paylaşınız.

- Çıkış kartından elde ettiğiniz verileri etkinliği gerçekleştiren her bir öğrenciye dönüt vererek değerlendiriniz.

3. TEMA: OKURUN DÜNYASI

2. ETKİNLİK ADI DENEME YAZMA

ETKİNLİĞİN AMACI	Edindiği söz varlığını kullanarak bir yazı içeriği oluşturabilme
DESTEKLEME UYGULAMASI	Öğrencilere deneme yazısının temel özellikleri, unsurları ve yazılmış deneme örneklerinin yer aldığı çalışma yaprağı verilebilir. Daha sonra istedikleri bir konuda kısa deneme yazısı yazmaları istenebilir.
ARAÇ GEREÇ VE MATERYALLER	Konuyla ilgili güvenilir kaynaklar (sözlük, antoloji, kaynak eser vb.), kâğıt, kalem

Yönerge: Aşağıdaki adımları takip ederek etkinliğin gerçekleştirilmesini sağlayınız. Etkiliğin sonunda öğrencilerden çıkış kartındaki boşlukları doldurmalarını isteyiniz. Çıkış kartından ve analitik dereceli puanlama anahtarından elde ettiğiniz verilerle etkinliği değerlendiriniz.

1. Adım: Etkinlik Öncesi

- Aşağıdaki soruların öğrenciler tarafından cevaplandırılmasını sağlayınız.
 - Bir deneme yazısında kanıt sunmak gerekli midir? Neden?
 - Deneme türündeki bir yazının konusu belirlenirken nelere dikkat edilmelidir?

2. Adım: Etkinlik Aşaması

- Öğrencilerden aşağıdaki deneme metinlerini okumasını ve deneme türüyle ilgili verilen bilgileri incelemesini isteyiniz.

Doğru ile Yalan

Her doğruyu söylemeye gelmezmiş, birtakım doğruları yaymamak, çokluktan, kamudan gizlemek gerekmiş... Peki ama, bir doğruyu söylemek, gizlemek, yayılmasını önlemeye çalışmak o doğrunun yerinde duran yalanı sürdürmek demektir. Yalanın yalan olduğunu bilerek sürmesine bırakmaya hakkınız var mıdır?... Bu yalanlar kutsalmiş, onlara dokunmaya gelmezmiş... Bir şeyin yalan olduğunu anladık mı kutsallığına inanmıyoruz demektir; bunun için "kutsal yalan" sözü bir şeyin hem köşeli hem de yuvarlak, hem katı hem de biçimsiz olduğunu söylemek gibi bir saçmadır. Ama duygularını birer düşünce saymaktan çekinmeyenler böyle saçmalarla kolayca bağdaşabiliyor.

Birtakım doğruların gizlenmesi gerektiğini ileri sürmek eski kibarlık, asillik (aristocratie) -aristokrat- düşüncenin bir kalıntısıdır. Bir yanda büyükler, kibarlar, damarlarında mavi kan akanlar var, onlar doğruları bilirler, onların bilmesinden bir kötülük gelmez; ama küçüklere, kibar olmayanlara, kölelere sakın açmayın!...

(...)

Nurullah Ataç, *Denemeler*
(Metin, aslına sadık kalınarak kısaltılmıştır.)

3. TEMA: OKURUN DÜNYASI

Şiir Üstüne

Ne gariptir, şairlerimiz şiir yargılamasını, yorumlamasını bilenlerimizden çok daha fazla. Şiiri yapmak şiirden anlamaktan daha kolay. Şiirin orta hallicesi beylik ölçülerle, sanat bilgisiyle yargılanabilir; ama şiirin iyisi, olağanı aşan, tanrısal olan kuralların ve aklın üstündedir. Onun güzelliğini sağlam ve olgun bir görüşle fark eden, bir şimşeğin parıltısı kadar görebilir ancak onu. O güzellik aklımızı işletmez, başımızdan alır, allak bullak eder. Ona varmasını bileni saran coşkunluk, şiiri okuyup dinlettiği bir başkasını da etkiler: Nasıl ki mıknaş bir iğneyi kendine çekmekle kalmaz, onu da mıknaşlayıp başka iğneleri çekmek gücünü verir ona. Tiyatrolarda daha açıkça görülür ki, şairi öfkeye, yasa, kine kaptıran, dilediği yerde kendinden geçiren o kutsal esin gücü şairin aracılığıyla oyuncuya, oyuncudan da bütün bir halka geçer, birbirine asılan mıknaşlı iğneler dizisi gibi.

Montaigne, *Denemeler*

Deneme Türü

a	Biçim olarak kısa, içerik bakımından duygu ve düşünce yoğunluğuna sahiptir.
b	"Benim diyeceğim şudur.", "bence" gibi kişisel duygu ve düşüncelere yer verilir.
c	Ortaya konulan düşüncelerin kanıtlanma amacı yoktur.
ç	Hayat, ölüm, aşk, sanat, felsefe, din, ahlak, gelenek, siyaset gibi kişiyi veya toplumu ilgilendiren her konu ele alınabilir.
d	Yazarın kendisiyle konuşur gibi içten ve samimi bir anlatımı vardır.
e	Yazının sonunda kesin yargılara varılmaz.

- Öğrencilerden yazacakları deneme için bir konu belirlemelerini isteyiniz.
- Öğrencilerin deneme planı hazırlamasını sağlayınız.
- Öğrencilerin deneme taslağı oluşturmasını sağlayınız.
- Öğrencilerden öğretmen ve akran görüşleri doğrultusunda taslağı gözden geçirmesini isteyiniz.
- Öğrencilerin geri bildirimler doğrultusunda düzeltme ve iyileştirmeler yapmasını sağlayınız.
- Öğrencilerden denemelerini sınıf/okul panosu, okul dergisi/gazetesi veya güvenli dijital ortamlarda paylaşmasını isteyiniz. ***

(***) Genel ağı ve dijital platform paylaşımlarında başta EBA olmak üzere resmî kurum ve kuruluşlara ait güvenilir adresler tercih edilmelidir.

3. TEMA: OKURUN DÜNYASI**3. Adım: Değerlendirme**

- Öğrencilerin çalışma sürecinde öğrendiklerinden hareketle aşağıdaki çıkış kartını doldurmalarını sağlayınız.

Çıkış Kartı

3 Yaz: Çalışmada öğrendiğiniz veya önemli bulduğunuz üç bilgiyi yazınız.

2 Sor: Çalışmayla ilgili merak ettiğiniz veya daha fazla bilgi almak istediğiniz hususlarla ilgili iki soru yazınız.

1 Paylaş: Çalışmayla ilgili bir görüşünüzü paylaşınız.

3. TEMA: OKURUN DÜNYASI

Aşağıdaki Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı "Deneme Yazma" etkinliği sonunda öğrenci tarafından oluşturulan ürünün değerlendirilmesi için hazırlanmıştır. Bu anahtar, dikkat edilmesi gereken ölçütler konusunda öğrencilere yol gösterici olacaktır. Öğrencinin belirtilen ölçütlere ilişkin başarı düzeyini tablodaki açıklamalardan hareketle puanlayınız.

ANALİTİK DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI				
Öğrencinin Adı Soyadı:		Sınıfı: Numarası:		
Ölçütler	Başarı Düzeyi			Başarı Puanı
	(Oldukça İyi) 3	(Kabul Edilebilir) 2	(Geliştirilmeli) 1	
Konu Belirleme	Belirlenen konu deneme türüne uygundur.	Belirlenen konu deneme türüne kısmen uygundur.	Belirlenen konu deneme türüne uygun değildir.	
Deneme Planı	Plan net, düzenli ve yazmayı kolaylaştıracak şekilde hazırlanmıştır.	Plan anlaşılabilir ancak eksiklikler içermektedir.	Plan düzensiz ve yetersizdir.	
Deneme Türüne Uygunluk	Deneme türünün özellikleri metinde açıkça ve doğru bir şekilde yer almıştır.	Deneme türünün özellikleri eksik kullanılmıştır.	Deneme türünün özellikleri metinde yer almamaktadır.	
Dil ve Anlatım	Dil akıcı, anlatım güçlü ve denemenin amacına uygundur.	Dil ve anlatım genel olarak anlaşılabilir ancak zayıflıklar içermektedir.	Dil ve anlatım güçsüzdür ve denemenin amacına uygun değildir.	
Metnin Tutarlılığı	Metin düşünceler arasında güçlü bir bağ kurarak tutarlı bir yapı sunmaktadır.	Metin düşünceler arasında bağ kurmuş ancak bazı tutarsızlıklar içermektedir.	Metinde düşünceler arasında bağ kurulamamış ve tutarsızlıklar bulunmaktadır.	
Toplam Puan				
Değerlendirme Sistemi				
Hazırlanan Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı'nda beş ölçüt ve üç başarı düzeyi bulunmaktadır. Öğrencinin ölçekten alabileceği puan en fazla $3 \times 5 = 15$ olacaktır. Ölçekten alınan puanı 100 üzerinden hesaplamak için $[(\text{Toplam Puan})/15] \times 100$ formülünü uygulayınız.				

- Çıkış kartı ve analitik dereceli puanlama anahtarından elde ettiğiniz verileri etkinliği gerçekleştiren her bir öğrenciye dönüt vererek değerlendiriniz.

4. TEMA

SÖZÜN EBRUSU

4. TEMA: SÖZÜN EBRUSU

ETKİNLİK ADI SÖZ VARLIĞI UNSURLARI

ETKİNLİĞİN AMACI	Türkçenin anlama dayalı inceliklerini keşfedebilme Söz varlığını etkili ve güzel bir şekilde kullanma becerilerini geliştirebilme
DESTEKLEME UYGULAMASI	Öğrencilerin tema çerçevesinde işlenen metinlerdeki anlamını bilmedikleri söz varlığı unsurlarının anlamlarını tespit etmelerine yönelik çalışmalar yapılabilir.
ARAÇ GEREÇ VE MATERYALLER	Konuyla ilgili güvenilir kaynaklar (sözlük, antoloji, kaynak eser vb.), kâğıt, kalem

Yönerge: Aşağıdaki adımları takip ederek etkinliğin gerçekleştirilmesini sağlayınız. Etkinliğin sonunda öğrencilerden çıkış kartındaki boşlukları doldurmalarını isteyiniz. Çıkış kartından elde ettiğiniz verilerle etkinliği değerlendiriniz.

1. Adım: Etkinlik Öncesi

► Aşağıdaki soruların öğrenciler tarafından cevaplandırılmasını sağlayınız.

- Zengin bir söz varlığına sahip olmanın yazılı ve sözlü iletişimdeki önemi ne olabilir?
- Söz varlığını geliştirmek için neler yapılabilir? Açıklayınız.

4. TEMA: SÖZÜN EBRUSU

2. Adım: Etkinlik Aşaması

- Aşağıdaki tabloda, tema çerçevesinde incelenen “Fatih-Harbiye” adlı romandan alınmış bazı cümleler yer almaktadır.
- Öğrencilerden cümlelerdeki altı çizili kelimelerin ve kelime gruplarının anlamlarını bağlamlarından hareketle tahmin etmesini ardından tahminlerin doğruluğunu “Güncel Türkçe Sözlük”ten kontrol ederek ilgili alanları doldurmalarını isteyiniz.

Kelime/Kelime Grubu	Tahminim	Sözlük Anlamı
- Öf... Bu elimdeki ut da <u>sinirime dokunuyor</u> , kıracağımla geliyor.		
Şunu Şamlı'ya bırakalım. Bunu benim elime nereden <u>musallat ettiler</u> ?		
Kıyafetlere, yürüyüşlere, yüzlerdeki mânalara büyük bir <u>tecessüsle</u> bakan gözleri, herkesin alâkasını çelerek büyüyor, parlıyor ve daima canlı bakıyordu.		
Artık bu <u>mevzuda</u> konuşamaz oldular.		
İkisini de birleştirmesi lâzımgelen hakikat, Şinasî'nin <u>muvaffakiyetsiz</u> bir tabiyesi yüzünden, aralarına bir <u>düşman</u> gibi girmişti ve onları birbirinden uzaklaştırıyordu.		
Fakat artık sinirime dokunuyor, bir kere şu <u>musibetin</u> biçimine bak, hele bu torbası?		
Daha güzel bir hayata karşı <u>ıştiyakını</u> uyandıran bu kahvelere karşı kinini tekrar döktü.		
Bir <u>itriyat</u> mağazasının camekânı önünde durdular.		
Son günlerde sık sık yaptığı <u>mukayeseyi</u> tekrarladı ve bu iki koku arasındaki farkı düşündü.		
Daha bir ay evvel, yeni mantosunu, yeni <u>iskarpinle-</u> rini yaptırmak için babasını ne büyük fedakârlıklara sevketti.		

4. TEMA: SÖZÜN EBRUSU

- Öğrencilerin yukarıdaki altı çizili kelimeleri ve kelime gruplarını birer cümlede kullanmasını ve cümleleri ilgili alana yazmasını sağlayınız.

sinirine dokunmak	
musallat etmek	
tecessüs	
mevzu	
muvaffakiyetsiz	
musibet	
iştiyak	
ıtriyat	
mukayese	
iskarpın	

4. TEMA: SÖZÜN EBRUSU

3. Adım: Değerlendirme

- Öğrencilerin çalışma sürecinde öğrendiklerinden hareketle aşağıdaki çıkış kartını doldurmalarını sağlayınız.

Çıkış Kartı

3 Yaz: Çalışmada öğrendiğiniz veya önemli bulduğunuz üç bilgiyi yazınız.

2 Sor: Çalışmayla ilgili merak ettiğiniz veya daha fazla bilgi almak istediğiniz hususlarla ilgili iki soru yazınız.

1 Paylaş: Çalışmayla ilgili bir görüşünüzü paylaşınız.

- Çıkış kartından elde ettiğiniz verileri etkinliği gerçekleştiren her bir öğrenciye dönüt vererek değerlendiriniz.

KAYNAKÇA

- Ataç, N. (2011). *Seçme Denemeler*. İstanbul: YKY.
- Erhat, A. (2018). *Mavi Anadolu*. İstanbul: İş Bankası Kültür.
- Kısakürek, N. F. (2008). *Tohum*. İstanbul: Büyük Doğu.
- Montaigne, M. (çev. Sabahattin Eyüboğlu). (2019). *Denemeler*. İstanbul: İş Bankası Kültür.
- Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı* (Hazırlık, 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar). (2024). Ankara: MEB.
- Ömer Seyfettin. (2014). *Seçme Hikâyeler*. İstanbul: İş Bankası Kültür.
- Özkan, A., Durbaş, R. (1999). *Türk Şiiri Antolojisi*. İstanbul: Boyut Dosya.

Kaynakça atıf sistemi, "APA 6 Yazım Kuralları ve Kaynak Gösterme" biçimine göre düzenlenmiştir.

Görsel kaynakçasına
bu karekoddan
ulaşabilirsiniz.

